

Обраћање првог замјеника високог представника Лоренса Батлера

Даме и господо,

Официри оружаних снага БиХ који се налазе у овој просторији су предводници трансформације која ће имати утицај на ову земљу и изван тренутних граница њеног војног естаблишмента.

Ви сте значајан елемент у процесу који Босну и Херцеговину може одвести на боље мјесто. Тај процес се сада одвија много брже и одлучније него што су то његови заговорници а исто тако и противници сматрали могућим прије двије или три године.

То је процес реформи у кључним областима, међу којим су привреда, војска и полиција три кључне реформе у 2005. години, који се искристализовао у настојањима БиХ да буде прихваћена као учесница у програму НАТО-а Партнерство за мир и да започне преговоре о Споразуму о стабилизацији и придруживању са Европском унијом.

Само присуство ове групе доказује чињеницу да овај процес реформе може уродити опипљивим резултатима, доказује чињеницу да циљ реформе није само *доношење* закона и прецртавање испуњених захтјева НАТО-а или Европске комисије; циљ реформе је *имплементација* закона и осигуравање стварне користи за грађане.

Не ради се, на примјер, о томе да се измијени организација пореског уреда само ради измјене; ту се ради о реорганизацији фискалног система како би он боље функционисао за добробит грађана ове земље.

Ту се не ради о експериментисању са ланцем командовања у оружаним снагама, него о успостављању модерног, прихватљивог и ефикасног ланца командовања у оружаним снагама који ће им омогућити да обављају свој примарни задатак, а то је заштита грађана БиХ.

Учешће у Партнерству за мир ће бити добродошао *нужно* тих напора (и, наравно, јачи ангажман БиХ са НАТО-м, који ће коначно завршити пуноправним чланством, ће створити бедем против сваког повратка на насиље из недавне прошлости).

Реформе имају разлоге а ми бисмо те разлоге требали ставити у први план.

Основни принцип је тај: реформе ће животе грађана учинити *бољим*; реформе ће животе грађана учинити *сигурнијим*.

Примјер за ово је развијање бх. капацитета за мировне операције. То је знак да БиХ почиње да поприма војни статус који је одговарајући за модерну демократију. Истовремено, овај пројект одражава све већу институционалну подршку том војном статусу.

БиХ ће у Ирак послати јединицу за уништавање неексплодираних средстава. Та јединица, коју предводе ваше колеге, ће служити у једној од најзахтјевнијих оперативних средина у свијету. Припреме су биле дуге и темељне. Офицери и војници у тој јединици су доказали своју способност да могу радити као једна повезана и ефикасна јединица која ће своје професионалне дужности обавити под најизазовнијим околностима. Ово доказује чињеницу да:

- Бх. војници *могу* дјеловати према највишим професионалним стандардима
- Бх. војници *могу* дјеловати под **заједничким** ланцем командовања
- Бх. органи власти *могу* осигурати неопходну

финансијску и административну подршку за ефикасно учешће у међународним операцијама.

То исто тако показује да БиХ излази из трауме конфликта, како у психолошком тако и у организационом смислу. Чињеница да ви успијевате заједно у свом војном задатку показује да грађани БиХ у мноштву других професија могу урадити исто.

Ако пратимо дебату о реформи у области одбране, видимо да често постоји тенденција да се политика стави испред праксе.

Заставе и униформе и администрација су истакнути заједно као кључна питања.

Међутим, то нису кључна питања.

Кључно питање је како оружаним снагама осигурати ресурсе који су им неопходни да би обављали свој посао, а тај посао је одржавање безбједности грађана ове земље.

Реформа одбране ће БиХ дати најефикасније оружане снаге које она може имати у контексту реорганизације и одговарајућих финансијских издатака.

До сада су грађани плаћали исувише много за исувише велики број војника који могу урадити тако мало – ту не постоји ништа што служи интересима грађана.

Не морамо предалеко ићи у сагледавању да бисмо пронашли практичне разлоге за успостављање модерних, економичних оружаних снага – а ви сте најистакнутији примјер опипљиве користи коју овај процес може произвести.

Међутим, као што вам је свима добро познато, за стварање бх. капацитета за мировне операције је требало доста времена а он је још увијек на скромном нивоу.

Да ли ово одражава – у негативном смислу – способност БиХ да испуни своје властите захтјеве као модерна демократија?

Не, због тога што је то мали почетак ка темељном и дуготрајном процесу.

Не, и због тога што, мада капацитет прве јединице која се треба распоредити у Ирак може изгледати скроман, она дјелује у кључној области.

Мировне операције нису артикл у специјализованој трговини, нешто чиме се земље могу позабавити када су спремне за то.

Како су се учесталост и обим хуманитарних интервенција експоненцијално повећали у посљедњој декади, тако је и капацитет земаља за учешће у овим интервенцијама постао груб али широко распрострањен барометар за дипломатски домет једне земље. Бх. капацитет за учешће са способним, добро припремљеним официрима и војницима у мировним операцијама ће, стога, директно и позитивно утицати на њен дипломатски домет. Ваш успјех ће повећати кредибилитет и међународну ефикасност ваше земље.

Требао бих нагласити да административна комплексност представља изазов гдје год да идете – то није само нешто што изазива сметње БиХ, мада превелик степен делегирања овлаштења у овој земљи очигледно није урадио ништа да умањи административну комплексност која прати понекада прилично директне задатке.

У САД постоји изрека “Пурпле Суитер/свестрани војник” која многим од вас може бити позната. Она указује на онај сретан сплет околности у којем разни родови оружаних снага раде *заједно* да би осигурали заједнички циљ, а то је обезбјеђење сигурности САД-а и њених грађана. Понекада је тешко постићи овај оперативни склад и то не због различитог политичког програма или прекинутог ланца командовања, или чак због различитих ставова према земљи. То је због комплексности и контрадикција које су природени дио сваког великог административног апарата.

Не бисмо требали заборавити да је реформа одбране у БиХ

административни као и политички изазов – а бирократија има начине да се одупре реформи и начине да се укоријени без обзира на сврху у коју је првобитно успостављена.

Сматрам да можемо бити увјерени да је овај курс за командни кадар драгоцјен производ добре администрације, прије него жртва лоше администрације. Ово није најмање важно због тога што је циљ курса јасан и може се постићи. Циљ је пружити практичну обуку командним официрима који ће бити позвани да ту обуку преточе у праксу у најзахтјевнијим међународним срединама. Ви сте одабрани зато што посједујете способности да испуните те захтјеве, као и да представљате БиХ и њене оружане снаге у страним земљама.

Имате снажне подстицаје за успјех а овај курс ће омогућити стицање оруђа који ће тај успјех учинити изгледнијим. Такође ће вас припремити за даље међународне размјене и вјежбе у образовном контексту.

Припремате се за учешће у мултинационалним операцијама (које нису рат) под командом УН-а, НАТО-а или Европске уније, и као такви, дјелујете у војном контексту који ће бити познат сваком активном официру у западној Европи или Сјеверној Америци. Ово није једноставно обука за мировне операције – то је припрема за учествовање у кровној војној структури која ће повећати сигурност свих грађана БиХ.

Припремате се да узмете учешће у операцијама које су знатно софистицираније и комплексније него што је то могао бити случај чак и прије десет година – прво, војна технологија, од оружја до сигнала, је доживјела драматичан пораст; друго, снаге које обухватају више од дванаест земаља су сада прије правило а не изузетак. А ове операције обухватају много више од, на примјер, достављања хуманитарне помоћи угроженим народима. Мировне операције се сада редовно крећу од одржавања сигурног окружења до реконструкције инфраструктуре и изградње државе.

Ово је огроман задатак и учествовање у том задатку није нешто што се може олако узети. Стога бих хтио да се захвалим бригадном генералу Хенинг Ларсену, пуковнику Филипу Лилиману и особљу Центра за мировне операције за рад који овдје обављају зато што тај рад омогућава бх. официрима да стекну управо оне вјештине које су им потребне да би ефикасно радили у једној од најзначајнијих области у склопу међународних активности сваке земље. Желио бих се такође захвалити овдје присутним бх. официрима на вашој преданости задатку у циљу стицања пријечно потребних вјештина и због тога што представљате свијетлу будућност за ову земљу и њену војну компоненту.

Хвала вам.